

1. ЄВРОПА В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVI СТ.

Скорочення прийняті в атласі:
 герц. — герцогство
 кор. — королівство
 княз. — князівство
 маргр. — марграфство
 респ. — республіка

Карл V Габсбург, імператор Священної Римської імперії (1519–1556 рр.) і король Іспанії.
 Портрет роботи Вечелліо Тіціана

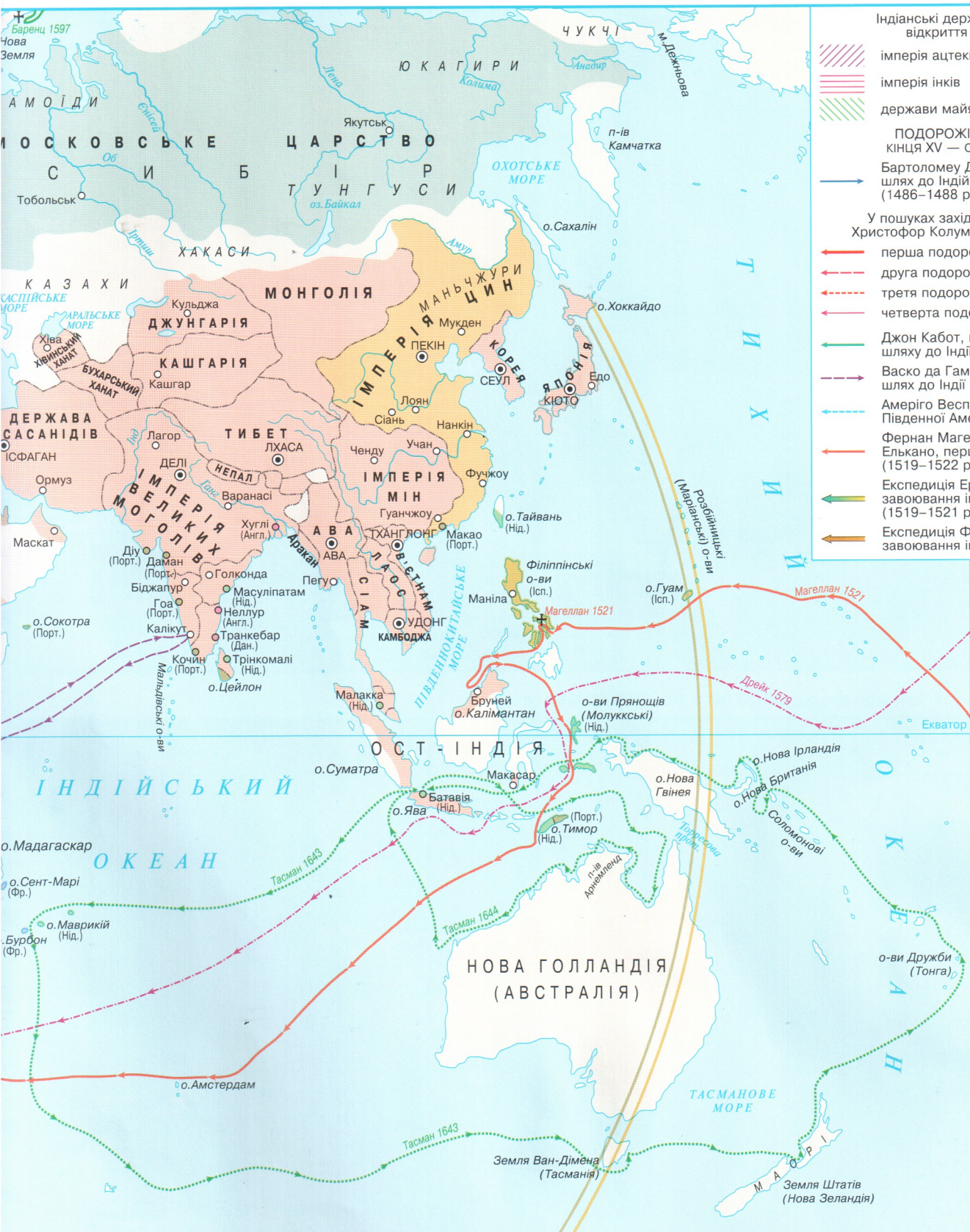

Мальтійський орден (від 1522)

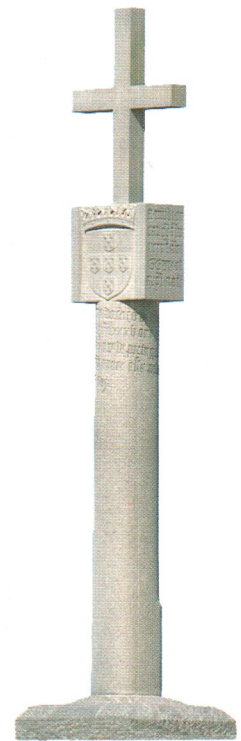
ВЕЛИКІ ГЕОГРАФІЧНІ ВІДКРИТТЯ, ВИСОКЕ ВІДРОДЖЕННЯ, РЕФОРМАЦІЯ

2. ВЕЛИКІ ГЕОГРАФІЧНІ ВІДКРИТТЯ кінця XV — першої половини XVII ст.

- Індійські держави напередодні відкриття Нового Світу
- імперія ацтеків
- імперія інків
- держави майя
- ПОДОРОЖІ ТА ВІДКРИТТЯ КІНЦЯ XV — СЕРЕДИНИ XVII СТ.
- Бартоломеу Діаш відкриває південний шлях до Індійського океану (1486–1488 рр.)
- У пошуках західного шляху до Індії Христофор Колумб відкриває Америку:
 - перша подорож (1492–1493 рр.)
 - друга подорож (1493–1496 рр.)
 - третя подорож (1498–1500 рр.)
 - четверта подорож (1502–1504 рр.)
- Джон Кабот, пошуки північно-західного шляху до Індії (1497, 1498 рр.)
- Васко да Гама відкриває морський шлях до Індії (1497–1499 рр.)
- Амеріго Веспуччі, дослідження берегів Південної Америки (1501–1502 рр.)
- Фернан Магеллан і Хуан Себастьян Елькано, перша навколосвітня подорож (1519–1522 рр.)
- Експедиція Ернандо Кортеса, завоювання імперії ацтеків (1519–1521 рр.)
- Експедиція Франсіско Пісаро, завоювання імперії інків (1530–1534 рр.)

Падран — стовп із королівським гербом (сучасна копія). Такі стовпи португальські мореплавці встановлювали на відкритих ними берегах

Пошуки північно-західного шляху до Індії:

- Генрі Гудзон (1610–1611 рр.)
- Вільям Баффін (1616 р.)
- Абель Тасман, пошуки «Південного материка» (1642–1643, 1644 рр.)

Місця загибелі мандрівників

- Лінії розподілу світу між Іспанією та Португалією за угодами в Тордесільясі (1494 р.) і Сарагосі (1529 р.)
- Кордони держав у 1648 р.

Колоніальні держави та їхні володіння станом на середину XVII ст.

Іспанія	Нідерланди
Португалія	Франція
Англія	Данія

3. РЕФОРМАЦІЯ

+ Центри Реформації

1525 Роки офіційного впровадження протестантського віросповідання

Території поширення протестантських віросповідань

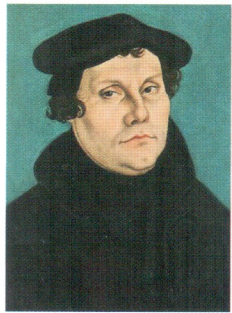
- лютеранство
- кальвінізм
- англіканство

території, де панували

- католицизм
- іслам
- православ'я

Примітка. Штрихуванням позначено райони співіснування та боротьби різних релігійних напрямів

- Найважливіші протестантські університети
- Кордони держав у 1560 р.
- Кордони Священної Римської імперії

Мартін Лютер

4. КОНТРЕФОРМАЦІЯ

+ Центри Контрреформації

1585 Роки перемоги Контрреформації в країнах

Найважливіші католицькі університети

Єзуїтські колегії

Триденський собор 1545–1563 рр.

Берестейська унія 1596 р.

Кордони держав у 1618 р.

Кордони Священної Римської імперії

Ігнатій Лойола — засновник Ордену єзуїтів

5. РЕЛІГІЙНІ ВІЙНИ В НІМЕЧЧИНІ

Генріх IV Бурбон

6. РЕЛІГІЙНІ ВІЙНИ У ФРАНЦІЇ

- Територія Французького королівства на початку XVI ст.
- Найбільші міста королівства
- 1559
- Території, приєднані до Франції впродовж XVI ст.; роки приєднання
- Кордони Франції наприкінці XVI ст.
- Райони, що в другій половині XVI ст. контролювали кальвіністи-гугеноти
- Побиття гугенотів у Вассі (1 березня 1562 р.) — початок релігійних війн
- Побиття католиків у Німі (30 вересня 1567 р.)
- «Варфоломівська ніч» 24 серпня 1572 р. — погроми гугенотів у Парижі та в інших містах

РЕЛІГІЙНІ ВІЙНИ

- а
- Блуа
- б
- в
- 1562–1570 рр.; театри воєнних дій (а), битви (б), облоги (в)
- Фонтене
- 1571–1576 рр.
- Бруаж
- 1577–1588 рр.
- Пуасі
- 1589–1598 рр.
- Володіння Генріха Наваррського (до 1589 р.)
- Нантський едикт (13 квітня 1598 р.) — закінчення релігійних війн
- Фортиці, що залишилися в гугенотів після 1598 р.

7. ФРАНЦІЯ В XVII СТ. ЛЮДОВІК XIV

Територія Французького королівства на початку XVII ст.

1601 Території, приєднані в 1600–1643 рр.; роки приєднань

Землі, підконтрольні гугенотам

Господарство в першій половині XVII ст.

- осередки мануфактурного виробництва
- райони виробництва тканин
- металургійні центри
- виноградарство
- торговельні порти

1678 Прирощення території Франції за Людовіка XIV (1643–1715 рр.) із зазначенням років

Система фортець, збудована за проектами Вобана

Найзаможніші райони Франції наприкінці правління Людовіка XIV

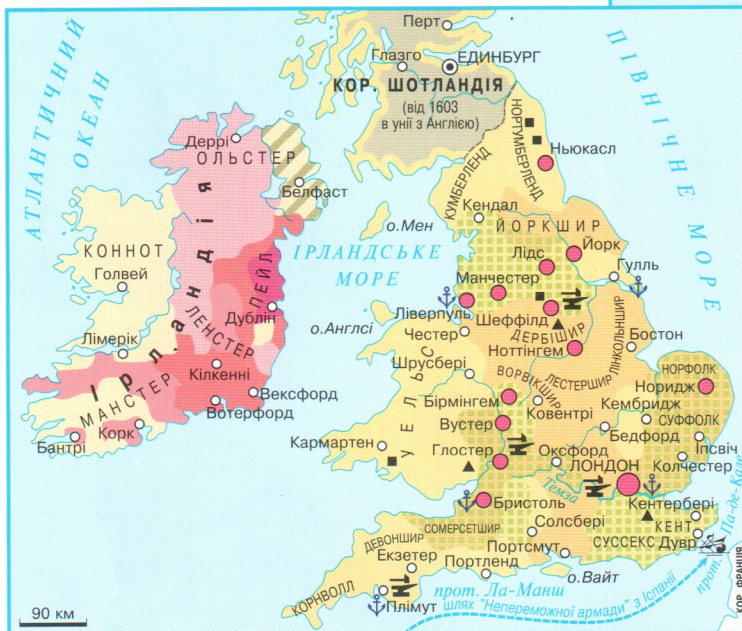
Найбідніші райони

Центри фінансової діяльності

Кордони Франції в 1715 р.

8. АНГЛІЯ В XVI — ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ. ЄЛИЗАВЕТА I

Господарство

- осередки мануфактурного виробництва
- райони обгороджувань
- райони виробництва вовняних тканин
- вугільні копалини
- видобуток залізної руди
- металургійні центри
- торговельні порти

Перемога англійського флоту над іспанською «Непереможною арматодою» в серпні 1588 р.

Поширення англійської влади в Ірландії

- Англійські володіння на початку XVI ст.
- Землі, підкорені до 1558 р.
- Землі, підкорені за правління Єлизавети I (1558–1603 рр.)
- Землі, підкорені за правління Якова I (1603–1625 рр.)
- Район шотландської колонізації

9. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА В НІДЕРЛАНДАХ (1568–1648 РР.)

- Кордони Іспанських Нідерландів до 1568
- Межі земель, охоплених народними повстаннями 1566
- Райони дій морських гезів
- Похід іспанської військової чолі з герцогом Альба в 1567–1573 рр.
- Міста, що перші повстали проти іспанців у 1572 р.
- Міста, що найбільш постраждали від іспанських військ
- Провінції, що ввійшли до Арраської унії (6 січня 1579 р.)
- Провінції, об'єднані Утрехтською унією: утворення держави Сполучені Провінції Нідерландів (Голландія) (23 січня 1579 р.)
- «Генералітетні» землі, приєднані до Голландії в 1648

10. АНГЛІЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ

- Території, що наприкінці 1643 р. контролював парламент
- Території, що перейшли під контроль парламенту впродовж 1644–1645 рр.
- Перемоги прихильників короля
- Перемоги прихильників парламенту
- Території, що залишалися вірними королю наприкінці 1645 р.
- Резиденція Карла I Стюарта
- Вторгнення шотландців на підтримку Стюартів (1648, 1651 рр.)
- Повстання прихильників короля в 1648 р.
- Страта Карла I (30 січня 1649 р.) і проголошення Англії республікою (19 травня)
- Район повстання левеллерів (урівнювачів) у травні 1649 р.
- Походи Олівера Кромвеля проти ірландців (1649–1650 рр.) і шотландців (1650–1651 рр.)
- Етапи англійського завоювання Ірландії:
 - до кінця 1649 р.
 - до початку 1652 р.
 - до середини 1650 р.
 - до середини 1652 р.
- Землі, що їх англійці залишили ірландським землевласникам (1653 р.)
- Перемоги англійського флоту під час англо-голландської війни 1652–1654 рр.
- Повернення Карла II Стюарта (1660 р.), реставрація монархії в Англії

Олівер Кромвель

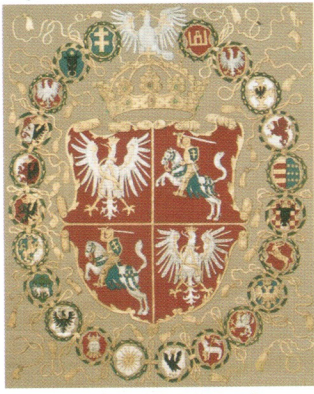
11. ТРИДЦЯТИЛІТНЯ ВІЙНА (1618–1648 РР.)

- Володіння австрійських Габсбургів
- Володіння іспанських Габсбургів
- держ. — союзники Габсбургів
- держ. антигабсбурзької коаліції
- держ. що впродовж війни змінювали політичну орієнтацію
- ШВЕЙЦАРІЯ Нейтральні держави
- Празьке повстання 23 травня 1618 р. — початок Тридцятилітньої війни
- Дії ворогуючих сторін:
 - Габсбурзька коаліція
 - Антигабсбурзька коаліція
- Битви:
 - 1626 перемоги військ габсбурзької коаліції (із зазначенням років)
 - 1632 перемоги військ антигабсбурзької коаліції
 - Укладення Вестфальського миру (1648 р.); закінчення Тридцятилітньої війни
- Території держав напередодні війни (а) і землі, приєднані до них за Вестфальським миром (б)
 - Бранденбург
 - Саксонія
 - Баварія
 - Сполучені провінції Нідерландів
 - Німецькі землі, що перейшли до Швеції
 - до Франції
 - Кордони Священної Римської імперії після війни

12. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVI СТ.

- Межі української етнічної території близько середини XVI ст.
- - - Межа земель, колонізованих українськими козаками до кінця XVI ст.
- ☒ Перемога русько-литовського війська на чолі з князем Костянтином Острозьким над московським військом 8 вересня 1514 р.
- Володіння Османської імперії та її васалів
- Кордон Священної Римської імперії

Герб Речі Посполитої

13. ЛЮБЛІНЬСЬКА УНІЯ 1569 Р. УТВОРЕННЯ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ

- ☑ Люблінська унія (1 липня 1569 р.) — злиття Великого князівства Литовського і Королівства Польського в єдину державу, Річ Посполиту
- Литовські землі, що за Люблінською унією переходили до складу Польщі
- Землі колишнього Лівонського ордену, приєднані до польсько-литовської держави в 1561 р. (остаточно — за Ям-Запольським перемир'ям з Московським царством у 1582 р.)
- Інші території, включені до складу Речі Посполитої за Ям-Запольським перемир'ям і в наступні роки
- Землі, що відійшли до Речі Посполитої за Деулінською угодою з Московським царством (1618 р.)

- Кордони Речі Посполитої в 1618–1622 рр.
- - - Кордони Речі Посполитої зі Швецією і Московським царством за перемир'ям у Старому Торгу (1629 р.) і Поляновським миром (1634 р.)
- Пізніші прирощення території Речі Посполитої
- Назви й центри воеводств Речі Посполитої на українських землях
- Центри інших воеводств і васальних герцогств Речі Посполитої
- Примітка. Воеводства, однойменні зі своїми центрами, на карті не підписано.

14. ЦЕРКВА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ. БЕРЕСТЕЙСЬКА УНІЯ 1596 Р.

Київський митрополит Петро Могила

Єзуїтський костел у Львові. XVII ст. (зображення XIX ст.)

15. КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ ЖИТТЯ

План фортеці Кодак на річці Дніпро 1635

16. КОЗАЦТВО в XVI — у ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII ст.

Король Стефан Баторій

Дмитро Вишневецький

Петро Конашевич-Сагайдачний

Пам'ятник Іванові Підкові у Львові

<p>Канів Черкаси</p> <p>■ Перша з відомих Запорозька Січ, яку Вишневецький збудував на острові Хортиці (1556–1557 рр.)</p> <p>→ 1553 Походи Дмитра Вишневецького</p> <p>■ Місто, що його король Стефан Баторій передав у володіння реєстрових козаків (1578 р.)</p> <p>/// Район реєстрового козацтва</p> <p>/// Район Війська Запорозького низового</p> <p>■ Запорозькі землі</p>	<p>○ Район козацьких повстань кінця XVI – першої третини XVII ст.</p> <p>→ Молдавські походи Наливайка і Лободи (1594–1595 рр.)</p> <p>→ Похід козацького війська Северина Наливайка у вересні 1595 – травні 1596 рр.</p> <p>→ Походи Петра Конашевича-Сагайдачного на османські володіння (1606–1621 рр.) та проти Московського царства (1618 р.)</p> <p>→ Подорож до Пидкова 1577</p> <p>○ Походи інших козацьких ватажків</p> <p>○ Осереди козацьких полків, створених за Куруківською угодою 1625 р.</p>	<p>■ 1630 перемоги</p> <p>■ 1596 поразки</p> <p>■ 1618 переможення не визначено</p> <p>■ Запорозькі січі 1564–1593 рр. (1) і 1593–1638 рр. (2)</p> <p>■ Межа показаних земель, де люди відмовлялися виконувати феодалні повинності та визнавали козацьку владу й суд (початок XVII ст.)</p>
--	--	---

Богдан Хмельницький

17. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (події 1648–1649 рр.)

- Проголошення Б. Хмельницького гетьманом Війська Запорозького; початок Національно-визвольної війни (листопад 1648 р.)
- Похід козацького війська у травні – листопаді 1648 р.
- Походи татарських військ — союзників Б. Хмельницького
- Межа територій, охоплених Національно-визвольною війною
- Лінія розмежування ворогуючих сторін за Переяславським перемир'ям (березень 1649 р.)
- Похід військ Б. Хмельницького в червні – серпні 1649 р.
- Дії польсько-литовських військ у 1648 р. — у 1649 р.
- Битви (із зазначенням років): перемоги козаків
- перемоги польсько-литовських військ
- Облоги міст
- Зборівський мирний договір 8 серпня 1649 р. Територія Української козацької держави (Війська Запорозького) за Зборівським договором
- Гетьманська столиця та центри полків Війська Запорозького в 1649 р.
- Столиця та центри воєводств Речі Посполитої

18. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (події 1650–1651 рр.)

Повернення переможців. Козак з прапором. Картина Ю. Брандта

- Молдавський похід Б. Хмельницького (вересень 1650 р.)
- Похід війська Б. Хмельницького у квітні – червні 1651 р.
- Похід татарського війська — союзника Б. Хмельницького
- Дії польсько-литовських військ у 1651 р.
- Паразки козацьких військ під Берестечком (18–30 червня) і біля Ріпок (26 червня) 1651 р.
- Білоцерківський мирний договір 18 вересня 1651 р.
- Територія Української козацької держави за Білоцерківським договором
- Гетьманська столиця та центри полків у 1650–1651 рр.

19. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (події 1652–1654 рр.)

Тиміш Хмельницький

- Похід війська Б. Хмельницького в травні – червні 1652 р.
- ☒ Перемога козаків під Батогом 22–23 травня 1652 р.
- Облога Кам'янець 6–13 червня 1652 р.
- Молдавський похід Т. Хмельницького (квітень – жовтень 1653 р.)
- Похід війська Б. Хмельницького в жовтні – грудні 1653 р.
- Жванецька облога восени 1653 р.
- Дії татарських військ — союзників Б. Хмельницького

- Дії польських військ
- Територія Української козацької держави (Війська Запорозького) наприкінці 1653 р.
- Гетьманська столиця та центри полків
- ◆ Переяславська рада 8 січня 1654 р.; установлення протекторату московського царя над козацькою Україною

Козацька зброя

20. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (події 1654–1657 рр.)

- Втроннення польських військ на Брацлавщину у березні – квітні 1654 р. у листопаді 1654 – березні 1655 рр.
- Облога Буші (листопад 1654 р.) та Умані (січень 1655 р.)
- Білоруський похід ніжинського полковника І. Золотаренка (літо 1654 – осінь 1655 рр.)
- Походи московських військ
- Спільні дії військ Б. Хмельницького та воеводи В. Бутурліна в 1655 р.
- ☒ Охматівська битва 19–22 січня 1655 р.
- Облога Кам'янець (серпень) і Львова (25 вересня – 8 листопада 1655 р.)
- ☒ Розгром польського війська під Городком (19 вересня 1655 р.)
- Рух військ наказного гетьмана А. Ждановича (а) і трансильванського князя Дьєрдя II Ракоці (б) на початку 1657 р.

- Спільні дії українського й трансильванського військ проти Польщі
- Польські міста, здобуті союзниками у квітні – червні 1657 р.
- ☒ Капітуляція Дьєрдя II Ракоці в липні 1657 р.
- Українська козацька держава влітку 1657 р.
- Гетьманська столиця та центри полків

21. УКРАЇНА ЗА ГЕТЬМАНА ІВАНА ВИГОВСЬКОГО (1657–1659 РР.)

Гетьман Іван Вигівський

- Район антигетьманських заколотів у жовтні 1657 – червні 1658 рр.
- Гадяцький договір між гетьманом І. Вигівським і представниками польського уряду 6 вересня 1658 р.
- Три рівноцінні складові частини Речі Посполитої за Гадяцьким договором
- Королівство Польське
- Велике князівство Литовське
- Велике князівство Руське
- Московські залоги в українських містах у червні 1658 р.
- Вторгнення московських військ в Україну восени 1658 і навесні 1659 рр.

- Походи військ І. Вигівського
- Перемоги І. Вигівського над заколотниками під Полтавою (31 травня 1658 р.) та над московськими військами під Конотопом (27–29 червня 1659 р.)
- Гетьманська столиця та центри полків

22. УКРАЇНА В 1659–1667 РР.

- Українські міста, у яких, згідно з Переяславським договором між Ю. Хмельницьким і московським урядом, мали перебувати московські залоги
- Межі Української козацької держави — Гетьманщини на початку 1660 р.
- Похід українсько-московського війська на захід у липні–жовтні 1660 р.
- Дії польсько-татарського війська
- Оточення й поразка московського війська під Чудновим 27 вересня – 2 листопада 1660 р.
- Слободищенська угода 7 жовтня 1660 р.; повернення козацької України до складу Речі Посполитої
- «Чорна рада», обрання гетьманом І. Брюховецького (18 червня 1663 р.)
- Розкол козацької України на два гетьманати
- Правобережний гетьманат Павла Тетері, залежний від Речі Посполитої
- Лівобережний гетьманат Івана Брюховецького, залежний від Московського царства
- Похід польських і правобережних козацьких військ на Лівобережжя в жовтні 1663 – березні 1664 рр.
- Повстання на Правобережжі проти польського короля та гетьмана П. Тетері (лютий 1664 – червень 1665 рр.)
- Облоги Глухова (29 січня – 9 лютого 1664 р.) і Ставища (7 липня – 11 жовтня 1664 р.) польськими військами

- Міста, у яких, згідно з Московськими статтями, підписаними Брюховецьким 1 листопада 1665 р., мали перебувати московські залоги
- Польські залоги в козацьких містах Правобережжя
- Гетьманські резиденції та полкові міста станом на кінець 1665 р.
- Московсько-польський кордон за Андрусівським перемир'ям 30 січня 1667 р. (Київ передавався московському цареві на два роки)
- Запорожжя, що за Андрусівським перемир'ям мало перебувати під подвійним московсько-польським протекторатом

19. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (події 1652–1654 РР.)

Тиміш Хмельницький

- Похід війська Б. Хмельницького в травні – червні 1652 р.
- ☒ Перемога козаків під Батогом 22–23 травня 1652 р.
- Облога Кам'янець 6–13 червня 1652 р.
- Молдавський похід Т. Хмельницького (квітень – жовтень 1653 р.)
- Похід війська Б. Хмельницького в жовтні – грудні 1653 р.
- Жванецька облога восени 1653 р.
- Дії татарських військ — союзників Б. Хмельницького

Козацька зброя

20. НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (події 1654–1657 РР.)

- Вторгнення польських військ на Брацлавщину у березні – квітні 1654 р.
- у листопаді 1654 – березні 1655 рр.
- Облога Буші (листопад 1654 р.) та Умані (січень 1655 р.)
- Білоруський похід нижинського полковника І. Золотаренка (літо 1654 – осінь 1655 рр.)
- Походи московських військ
- Спільні дії військ Б. Хмельницького та воеводи В. Бутурліна в 1655 р.
- ☒ Охматівська битва 19–22 січня 1655 р.
- Облога Кам'янець (серпень) і Львова (25 вересня – 8 листопада 1655 р.)
- ☒ Розгром польського війська під Городком (19 вересня 1655 р.)
- Рух військ наказного гетьмана А. Ждановича (а) і трансильванського князя Дьєрдя II Ракоці (б) на початку 1657 р.

КОЗАЦЬКА УКРАЇНА НАПРИКІНЦІ 50-Х РОКІВ XVII — НА ПОЧАТКУ XVIII СТ.

23. УКРАЇНА в 1667–1687 РР. ДОБА РУЇНИ

- Походи гетьмана Петра Дорошенка на Західну Україну восени 1667 р., на Лівобережжя в травні–червні 1668 р.
- Частини козацької України, що П. Дорошенко об'єднав під своєю владою із червня 1668 по березень 1669 р.
- Території, на які від березня 1669 р. поширювалася влада Дем'яна Многогрішного
- Ніжин Московські залоги в українських містах відповідно до Глухівських статей, які підписав Д. Многогрішний
- Корсунська рада в березні 1669 р.; П. Дорошенко визнає протекторат Османської імперії
- Польський наступ на Поділлі в серпні–жовтні 1671 р.
- Перемога козацького війська П. Дорошенка над польським військом 8 липня 1672 р.
- Походи османських військ проти Речі Посполитої в 1672–1675 рр.
- Облога й падіння Кам'янця 18 серпня 1672 р.
- Західне Поділля, що за умовами Бучачького мирного договору (18 жовтня 1672 р.) переходило до складу Османської імперії
- Південне Правобережжя, де володарював П. Дорошенко під протекторатом османського султана
- Гетьманські резиденції та полкові міста станом на 1672 р.
- Межа територій, що в 1672–1676 рр. повернулися до складу Речі Посполитої
- Чигиринські походи османського війська в червні–серпні 1677 й липні–серпні 1678 рр.
- Облога й падіння Чигирини 11 серпня 1678 р.
- Бахчисарайський мирний договір між Османською імперією та Московським царством (13 січня 1681 р.)
- Території, що за умовами Бахчисарайського договору мали залишатися безлюдними
- Московсько-польський кордон після укладення «Вічного миру» 1686 р. між обома державами

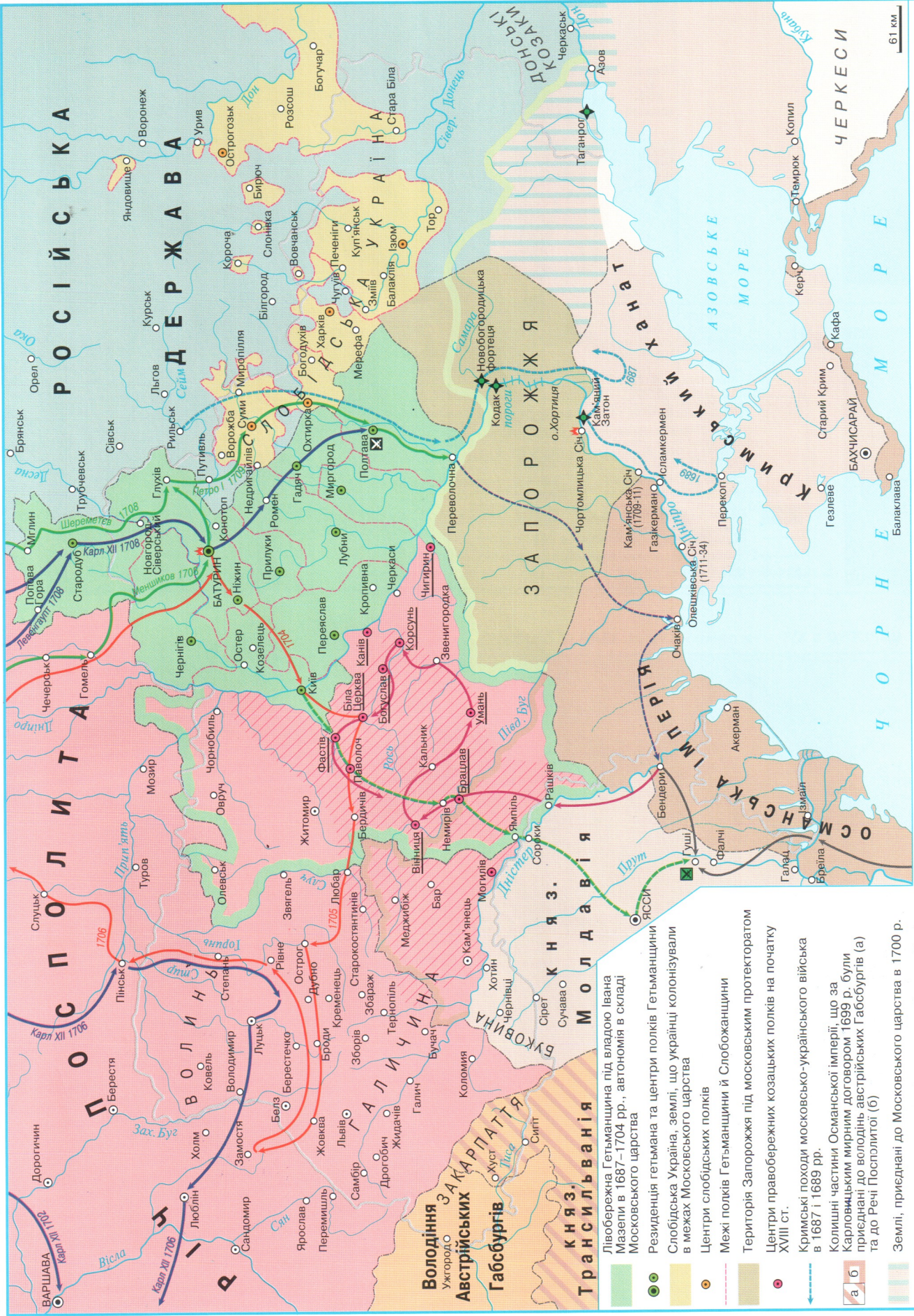

24. КРИЗА В РЕЧІ ПОСПОЛИТІЙ. ЕКСПАНСІЯ ШВЕЦІЇ, МОСКОВСЬКОГО ЦАРСТВА ТА ОСМАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

- Кордони Речі Посполитої в 1648 р.
- Гранична межа просування шведських військ під час шведсько-польської війни 1655–1660 рр.
- Межа московської окупації наприкінці 1656 р.
- Межа Української козацької держави
- Межі поділу Речі Посполитої, запланованого учасниками Раднотської коаліції (грудень 1656 р.)
- Території, що мали відійти
 - Ш** до Швеції
 - Л** до Литви в унії зі Швецією
 - Т** до Трансильванії
 - Б** до Бранденбургу
 - У** до Української козацької держави
 - Р** до князів Радзивілів
- Осередки польського опору
- Віленське перемир'я з Московським царством (24 жовтня 1656 р.)
- Олівський мир зі Швецією та Бранденбургом (3 травня 1660 р.)
- Андрусівське перемир'я з Московським царством (30 січня 1667 р.)
- Герцогство Пруссія, що вийшло з-під польської опіки й остаточно ввійшло до складу Бранденбургу (1657 р.)
- Території, що за Андрусівським перемир'ям перейшли під владу Московського царства (підтверджено «Вічним миром» 1686 р.)
- Межа територій, що Річ Посполита втратила за Бучачьким миром з Османською імперією (18 жовтня 1672 р.)
- Безлюдні землі Південної Київщини, повернуті й наново колонізовані в 1676–1685 рр.
- Центри козацьких полків, відновлених за сприяння короля Яна III Собеського в 1685 р.
- Землі, повернуті Речі Посполитій за Карловецьким миром 1699 р.
- Інші землі, що втратила Османська імперія за Карловецьким миром
- Територія Речі Посполитої (включно з васальним герцогством Курляндія) наприкінці XVII ст.

25. УКРАЇНА В 1687–1714 РР.

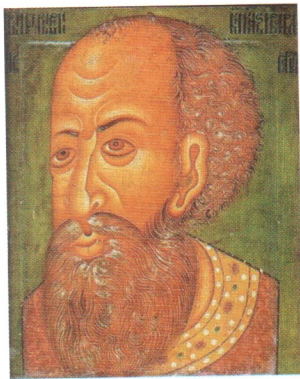

- Оточення й поразка московського війська, укладення Прутського мирного договору (12 липня 1711 р.)
- Межа території, що за умовами миру переходили під зверхність султана
- ◆ Московські фортеці, що мали бути зруйновані польським пануванням на Правобережжі (1712 р.)
- Сучасні кордони України
- ☒ Полтавська битва 27 червня 1709 р., поразка шведського короля Карла XII та І. Мазепи
- Відступ Карла XII та І. Мазепи до османських володінь
- Похід козаків гетьмана Пилипа Орлика та запорожців Костя Гордієнка в січні–квітні 1711 р.
- Прутський похід Петра I (квітень–липень 1711 р.)
- Дії османських військ
- Резиденція гетьмана та центри полків Гетьманщини
- Слобідська Україна, землі, що українці колонізували в межах Московського царства
- Центри слобідських полків
- Межі полків Гетьманщини й Слобожанщини
- Територія Запорожжя під московським протекторатом
- Центри правобережних козацьких полків на початку XVIII ст.
- Кримські походи московсько-українського війська в 1687 і 1689 рр.
- Колишні частини Османської імперії, що за Карлівським мирним договором 1699 р. були приєднані до володінь австрійських Габсбургів (а та до Речі Посполитої (б))
- Землі, приєднані до Московського царства в 1700 р.
- Район повстання козаків під проводом Семена Палія проти польського панування (1702–1704 рр.)
- Межа Правобережжя, до якої поширилася влада І. Мазепи після придушення повстання С. Палія (1704 р.)
- Дії військ під час Північної війни (1700–1721 рр.)
- українських і Мазепи
- московських
- шведських
- Зруйнування московськими військами Батурина (2 листопада 1708 р.) і Чортомлицької Січі (14 травня 1709 р.)

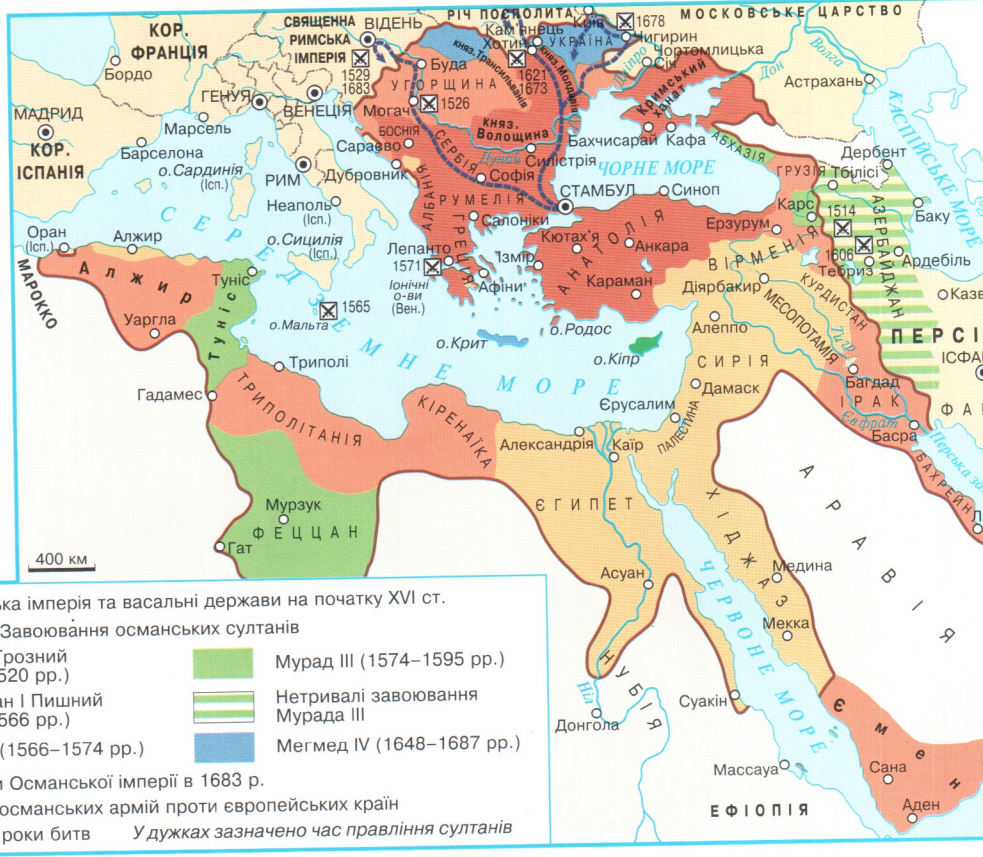
26. ОСМАНСЬКА ІМПЕРІЯ

Сулейман I Пишний

Іван IV Грозний

27. МОСКОВСЬКЕ ЦАРСТВО В XVI — НА ПОЧАТКУ XVII СТ. ІВАН IV ГРОЗНИЙ

- Територія Великого князівства Московського на початку правління Івана IV (1533–1584 рр.)
- ← Завойовницькі походи московських військ проти Лівонського ордену і польсько-литовської держави (1558–1583 рр.), проти татарських ханатів (1552–1582 рр.)
- Назви держав, знищених московським завоюванням із зазначенням років
- Територіальні придбання Івана IV на сході
- Територіальні втрати на заході
- Межа поділу колишніх лівонських володінь між Швецією та Річчю Посполитою
- Землі опричнини (1565–1572 рр.)
- Район селянського повстання під проводом Івана Болотникова (1606–1607 рр.)
- Іноземні вторгнення під час Смутних час у Московське царство
- Лжедмитрій I (1604–1605 рр.)
- польські війська Сигізмунда III (1610–1612 рр.) та королевича Владислава (1618 рр.)
- українські козаки гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного (1618 рр.)
- шведські війська (1610–1617 рр.)
- Рух ополчення Мініна й Пожарського в 1612 рр.
- Західний кордон Московського царства за Столбовським миром зі Швецією (1617 рр.) і Деулінською угодою з Річчю Посполитою (1618 рр.)
- Землі, приєднані до Московського царства на сході наприкінці XVI — на початку XVII ст.

28. РОСІЙСЬКА ДЕРЖАВА ЗА ОЛЕКСІЯ МИХАЙЛОВИЧА ТА ПЕТРА I

280 км

Петро I

- Московське царство на початку правління Олексія Михайловича (1645–1676 рр.)
- Території, приєднані до Московського царства за Олексія Михайловича
- Походи московських армій і флоту за правління Петра I (1689–1725 рр.)
- Битви Північної війни між Московським царством і Швецією (1700–1721 рр.)
- Перенесення столиці до новозбудованого Санкт-Петербурга (1712 р.) і проголошення Російської імперії (1721 р.)
- Територія Запорозжя, що за Прутським миром перейшла під протекторат Османської імперії (1711 р.)
- Території, що за Ніштадтським миром з Швецією перейшли до Російської імперії (1721 р.)
- Промислові підприємства збудовані за часів Петра I
- Верфі, збудовані за часів Петра I
- Повстання козаків і селян
- під проводом Степана Разіна (1667–1671 рр.)
- під проводом Кіндрата Булавіна (1707–1709 рр.)
- Кордони Російської імперії в 1725 р. (європейська частина)

29. ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ЗРОСТАННЯ РОСІЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ в XV–XVIII ст.

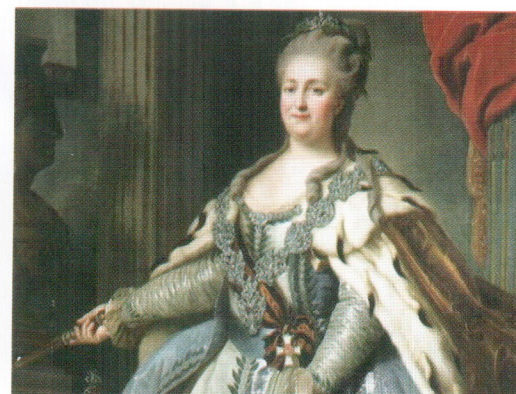

- Московська держава в середині XV ст.
- Прирощення територій:
 - до кінця правління Івана IV Грозного (1584 р.)
 - до кінця правління Михаїла Федоровича Романова (1645 р.)
- за Олексія Михайловича (1645–1676 рр.)
- за Петра I (1689–1725 рр.)
- за Анни Іванівни (1730–1740 рр.) та Єлизавети Петрівни (1741–1761 рр.)
- за Катерини II (1762–1796 рр.)
- Якутськ 1632
- Кордони Російської імперії наприкінці XVIII ст.
- ТАТАРИ Народи й племена Російської імперії

30. АВСТРІЙСЬКА МОНАРХІЯ ГАБСБУРГІВ І КОРОЛІВСТВО ПРУССІЯ

31. РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ ЗА ЄЛИЗАВЕТИ I ТА КАТЕРИНИ II

Катерина II

32. ЄВРОПА у XVIII ст.

Війна за іспанську спадщину (1701–1714 рр.)

- Франція та її союзники
- Австрія та її союзники

Іспанські володіння, що за Утрехтським миром 1714 р. перейшли до Австрії

- до Австрії
- до Савойї
- до Великої Британії

Обмін островами між Австрією та Савойєю, утворення Сардинського королівства

- Початок правління представників династії Бурбонів у європейських країнах

Війна за австрійську спадщину (1740–1748 рр.)

- Австрія та її союзники
- Баварія та її союзники

Територіальні втрати Австрії за Ахенським миром 1748 р.

- на користь Пруссії
- на користь Сардинського королівства
- на користь Іспанії

Театр бойових дій Семилітньої війни (1756–1763 рр.)

- Пруссія та її союзники
- Австрія та її союзники

Кордони держав у 1763 р.

- Кордони Священної Римської імперії
- Територіальні втрати Османської імперії (із зазначенням років)
- на користь Австрії
- на користь Росії

Сіліські кордони Австрії, Пруссії та Росії після Трьох Подільських Поспелитов (1772, 1793, 1795 рр.)

- Міста з населенням понад 750 тис. жителів
- 200–400 тис. жителів
- 100–200 тис. жителів
- до 100 тис. жителів

Початок промислової революції в Англії

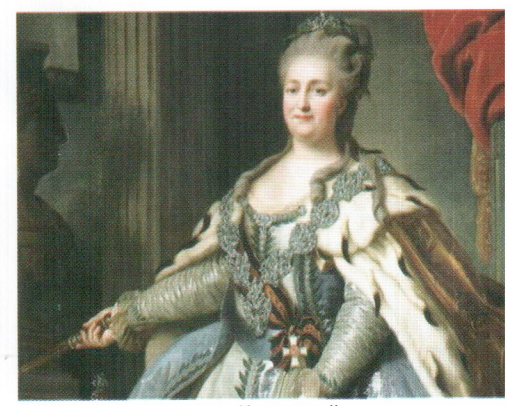
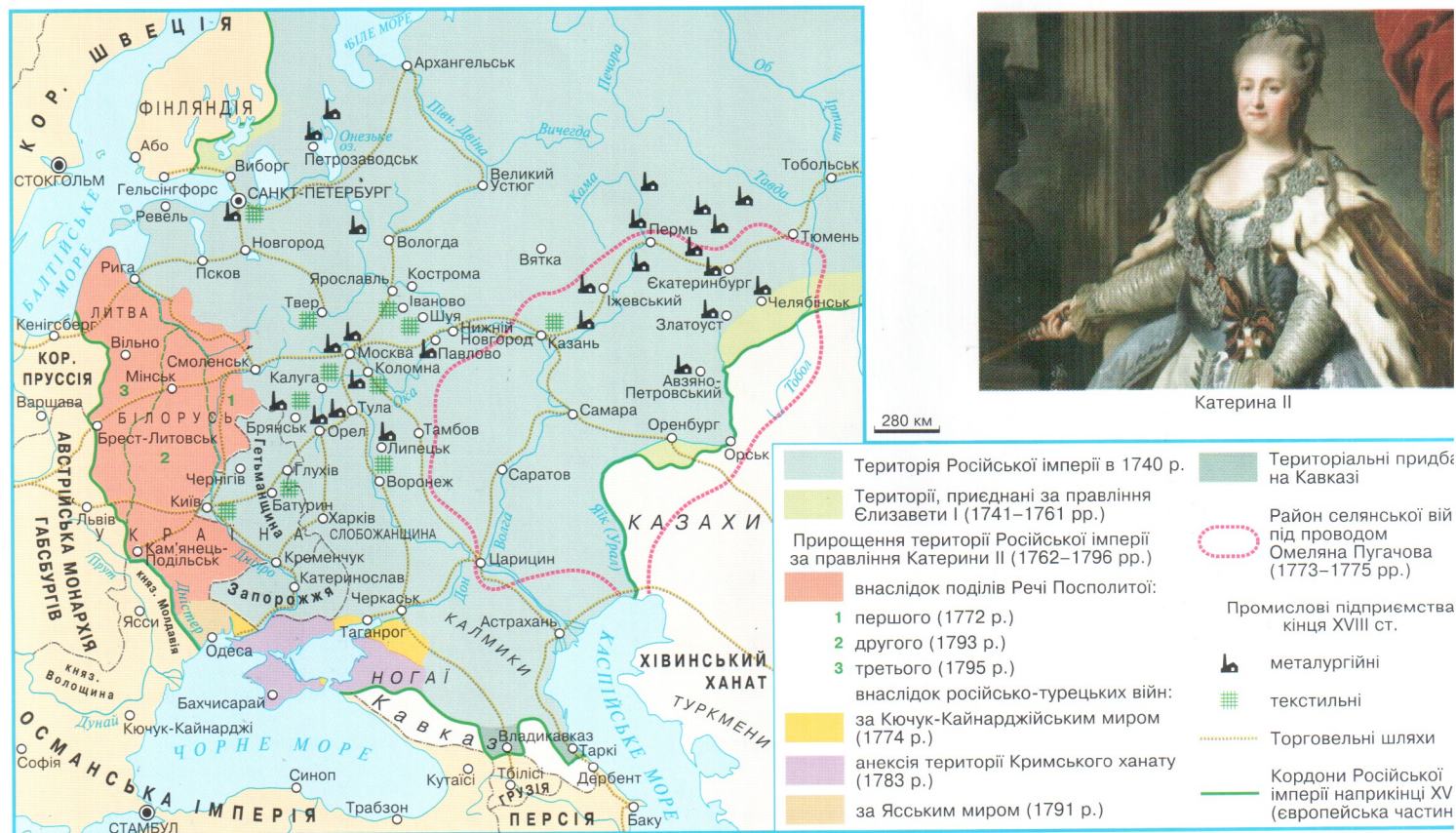
- промислові райони в середині XVIII ст.
- райони, охоплені промисловою революцією до кінця XVIII ст.

Класицизм в архітектурі: Версальський палац (1661–1710 рр.) та його наслідування

30. АВСТРІЙСЬКА МОНАРХІЯ ГАБСБУРГІВ І КОРОЛІВСТВО ПРУССІЯ

31. РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ ЗА ЄЛИЗАВЕТИ I ТА КАТЕРИНИ II

33. ВІЙНА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ БРИТАНСЬКИХ КОЛОНІЙ У ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ. УТВОРЕННЯ США

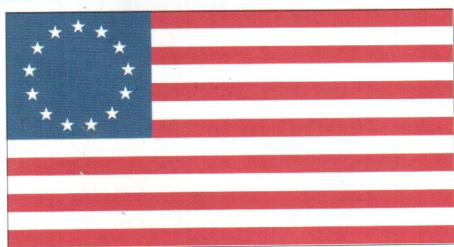

Нью-Йорк 1689 Англійські колонії в Північній Америці; роки утворення

Цифрами позначено:

1 Род-Айленд 1644	3 Нью-Джерсі 1664	5 Мерленд 1632
2 Коннектикут 1662	4 Делавер 1682	

- Столиці колоній
- Лінія, на захід від якої за прокламацією Георга III колоністам заборонялося займати землі (1763 р.)
- Межі провінції Квебек
- Межі територій, приєднаних до Квебеку в 1774 р.
- ИРОКЕЗИ Індіанські племена
- ⚡ Ухвалення Декларації незалежності (4 липня 1776 р.); утворення США
- ↔ Дії ворогуючих сторін
- американські війська
- ← англійські війська і флот
- французький флот, союзний американцям
- ⊠ 1776 перемоги американців
- ⊠ 1776 перемоги англійців
- Облоги міст американськими військами: Бостона в 1775–1776 рр., Саванни в 1778 р., Йорктауна в 1781 р.
- ⚡ Табір Джорджа Вашингтона в 1777–1778 рр.
- ⚡ Капітуляція англійської армії 19 жовтня 1781 р.
- Кордони США за Версальським договором з Великою Британією 3 вересня 1783 р.
- Столиця США від 1791 р.
- Теннессі 1796 Нові штати, утворені до кінця XVIII ст.

Перший прапор Сполучених Штатів Америки

34. СВІТ У XVIII ст. (до 1775 р.)

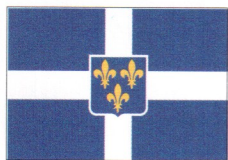

880 км

Прапори держав у XVIII ст.

Велика Британія

Франція

Нідерланди

Іспанія

Імперія Цин

Колоніальні держави та їхні володіння в першій половині XVIII ст.

- Англія (від 1707 р. Велика Британія)
- Франція
- Нідерланди (Голландія)
- Іспанія
- Португалія

Результати європейських війн у колоніях

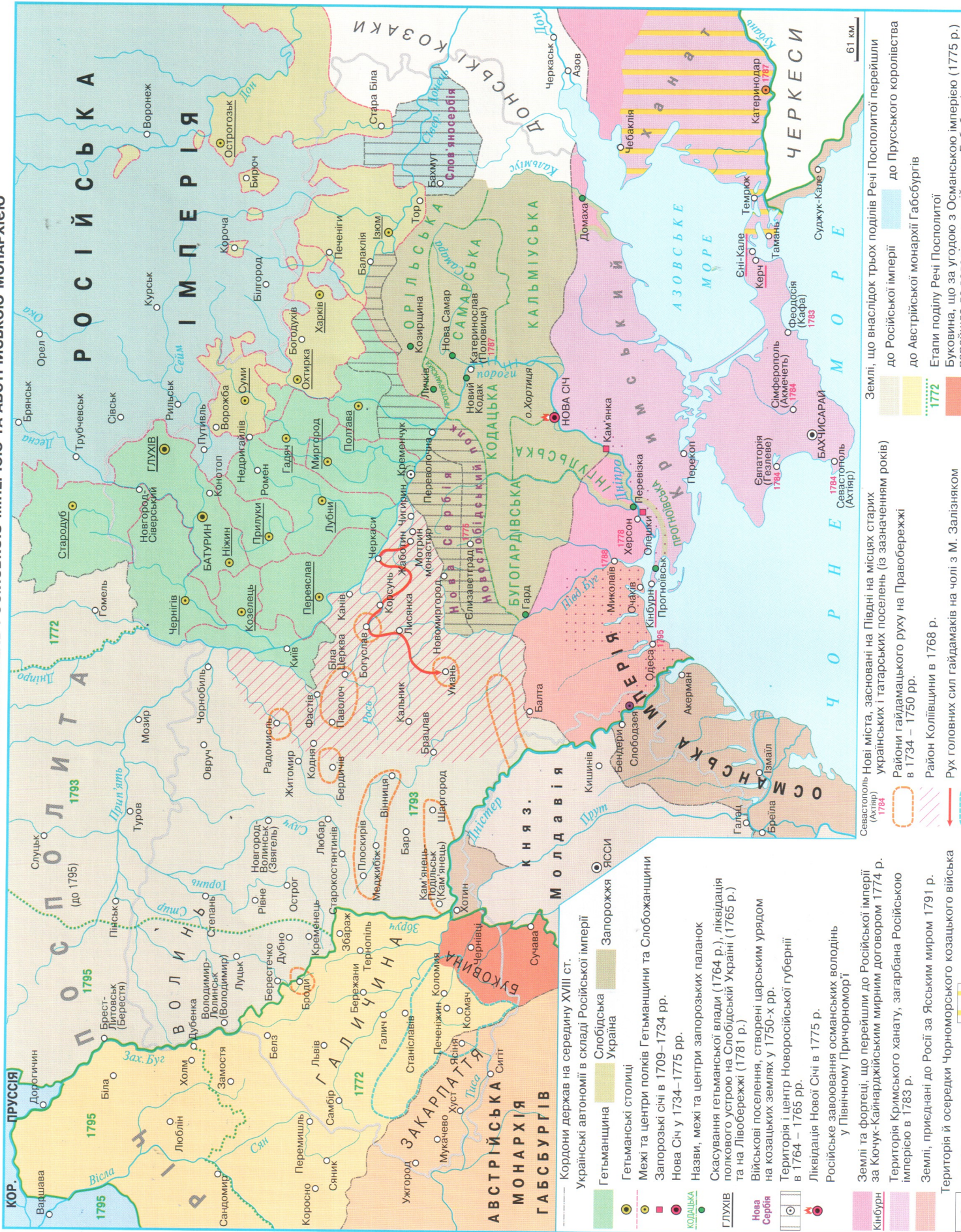
- Території в Америці, що внаслідок війни за іспанську спадщину (1701–1714 рр.) стали володіннями Великої Британії
- Території й острови, що внаслідок Семилітньої війни (1756–1763 рр.) були приєднані до британських володінь
- о. Тобаго* до іспанських володінь (Луїзіана)

Територіальні втрати Франції

- Територіальні втрати Франції
- Кордони держав після Семилітньої війни

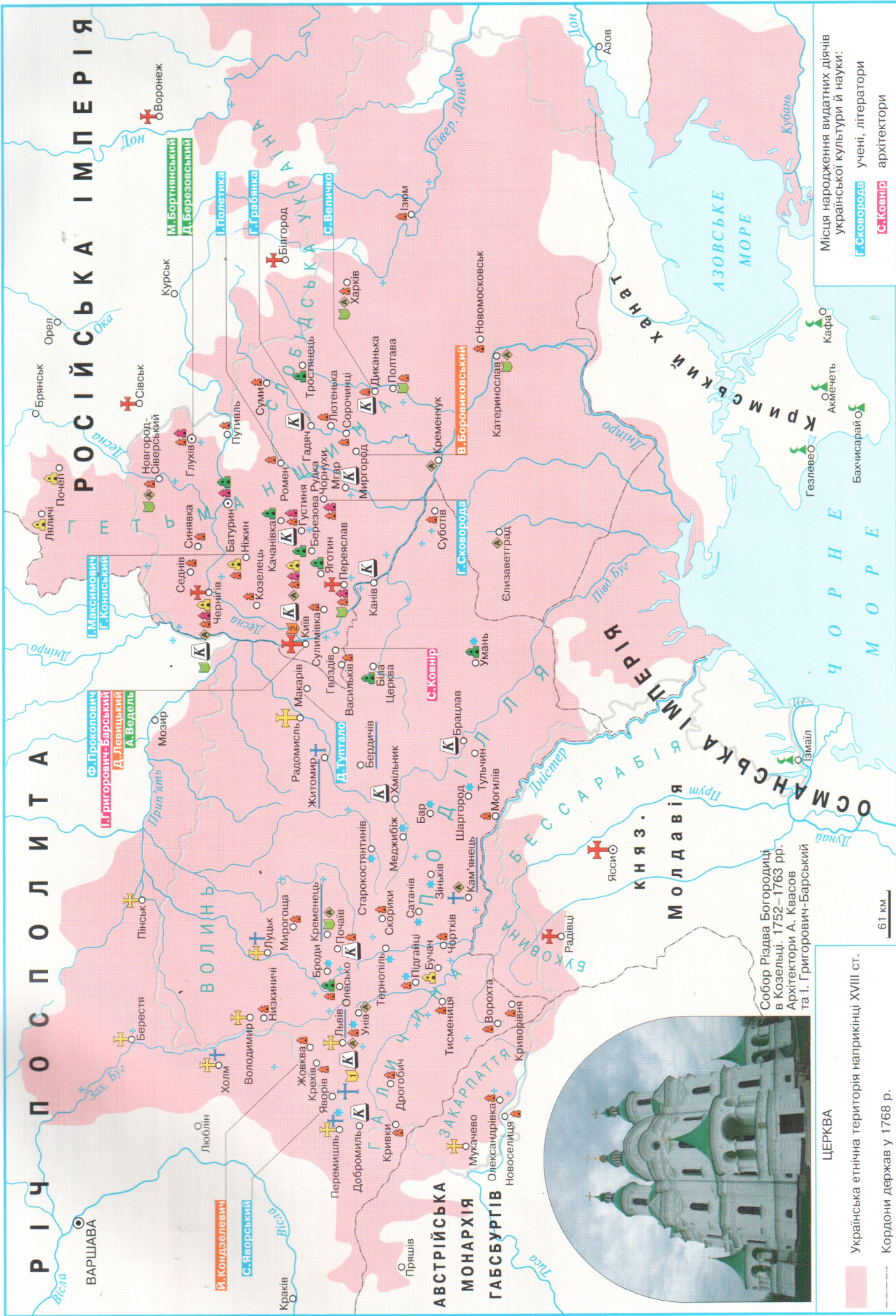
Земля Штати (Нова Зеландія)

35. ЗГАСАННЯ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ. ПОГЛИНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ РОСІЙСЬКОЮ ІМПЕРІЄЮ ТА АВСТРІЙСЬКОЮ МОНАРХІЄЮ

- Кордон держав на середину XVIII ст.
- Українські автономії в складі Російської імперії
- Гетьманщина
- Слобідська Україна
- Запорозжя
- ЯССИ
- Гетьманські столиці
- Межі та центри полків Гетьманщини та Слобожанщини
- Запорозькі січі в 1709–1734 рр.
- Нова Січ у 1734–1775 рр.
- Назви, межі та центри запорозьких паланок
- Скасування гетьманської влади (1764 р.), ліквідація полкової устрою на Слобідській Україні (1765 р.) та на Лівобережжі (1781 р.)
- Військові поселення, створені царським урядом на козацьких землях у 1750-х рр.
- Територія і центр Новоросійської губернії в 1764–1765 рр.
- Ліквідація Нової Січі в 1775 р.
- Російське завоювання османських володінь у Північному Причорномор'ї
- Землі та фортеці, що перейшли до Російської імперії за Кючук-Кайнарджійським мирним договором 1774 р.
- Територія Кримського ханату, загарбана Російською імперією в 1783 р.
- Землі, приєднані до Росії за Ясським миром 1791 р.
- Територія й осередки Чорноморського козацького війська
- Нови міста, засновані на Півдні на місцях старих українських і татарських поселень (із зазначеними роками)
- Райони гайдамацького руху на Правобережжі в 1734–1750 рр.
- Район Коліївщини в 1768 р.
- Рух головних сил гайдамаків на чолі з М. Залізняком в 1772–1775 рр.
- Землі, що внаслідок трьох поділів Речі Посполитої перейшли до Російської імперії
- до Австрійської монархії Габсбургів
- 1772
- Етапи поділу Речі Посполитої
- Буковина, що за угодою з Османською імперією (1775 р.)

36. КУЛЬТУРА, ОСВІТА Й ЦЕРКВА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У XVII–XVIII СТ.

ЦЕРКВА

- Українська етнічна територія наприкінці XVIII ст.
- Кордони держав у 1768 р.
- Православні митрополії та єпархії
- Греко-католицькі митрополії та єпархії
- Львівське архієпископство та центри єпископств римсько-католицької церкви на українських землях
- Православні та греко-католицькі монастирі

ОСВІТА

- Львівський університет
- Києво-Могилянська академія
- Колегіуми та семінарії
- Осердкки книжкової справи й літописання
- Друкарні

АРХІТЕКТУРА

- Церкви
- Церкви, збудовані коштом І. Мазепи (1687–1708 рр.)
- Світська архітектура
- Палацово-паркові ансамблі

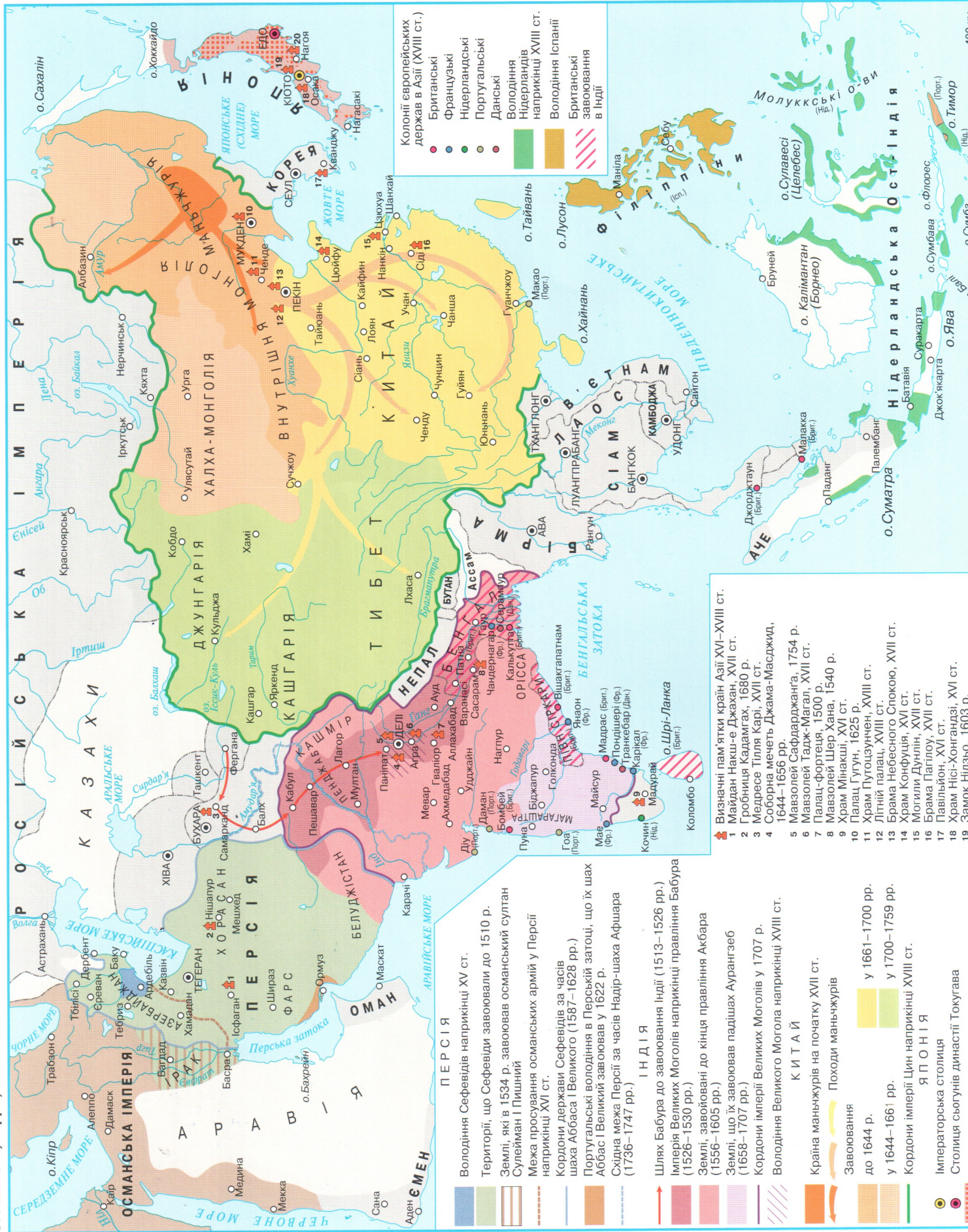
Місця народження видатних діячів української культури й науки:

- Г.Сковорода: учні, літератори, архітектори
- С.Ковчир: художники
- Й.Кондзелевич: композитори
- М.Бортнянський: композитори
- Житомир: Осередки польського культурного життя
- Осердкки юдаїзму
- Пам'ятки ісламської архітектури
- Сучасні кордони України

Собор Різдва Богородиці в Козельці. 1752–1763 рр. Архітектори А. Квасов та І. Григорович-Барський

37. ПЕРСІЯ, ІНДІЯ, КИТАЙ ТА ЯПОНІЯ

Колонії європейських держав в Азії (XVIII ст.)

- Британські
- Французькі
- Нідерландські
- Португальські
- Данські
- Володіння Нідерландів наприкінці XVIII ст.
- Володіння Іспанії
- Британські завоювання в Індії

- ПЕРСІЯ**
- Володіння Сефевідів наприкінці XV ст.
 - Території, що Сефевіди завоювали до 1510 р.
 - Землі, які в 1534 р. завоював османський султан Сулейман I Пишний
 - Межа просуванню османських армій у Персії наприкінці XVI ст.
 - Кордонні держави Сефевідів за часів шаха Аббаса I Великого (1587–1628 рр.)
 - Португальські володіння в Перській затоці, що їх шах Аббас I Великий завоював у 1622 р.
 - Східна межа Персії за часів Надір-шаха Афшара (1736–1747 рр.)
- ІНДІЯ**
- Шлях Бабура до завоювання Індії (1513–1526 рр.)
 - Імперія Великих Моголів наприкінці правління Бабура (1526–1530 рр.)
 - Землі, завоювані до кінця правління Акбара (1556–1605 рр.)
 - Землі, що їх завоював падішах Аурангзеб (1658–1707 рр.)
 - Кордонні імперії Великих Моголів у 1707 р.
 - Володіння Великого Могола наприкінці XVIII ст.
- КИТАЙ**
- Країна маньчжурів на початку XVII ст.
 - Завоювання
 - до 1644 р.
 - у 1644–1661 рр.
 - у 1700–1759 рр.
 - Кордонні імперії Цин наприкінці XVIII ст.
- ЯПОНІЯ**
- Імператорська столиця
 - Столиця сьогунів династії Токугава

- Визначні пам'ятки країн Азії XVI–XVIII ст.
- 1 Майдан Нахш-е Джахан, XVII ст.
 - 2 Гробниця Кадамгах, XVII ст.
 - 3 Медресе Тіля Карі, XVII ст.
 - 4 Соборна мечеть Джама-Масджид, 1644–1656 рр.
 - 5 Мавзолей Сафларджанга, 1754 р.
 - 6 Мавзолей Тадж-Магал, XVII ст.
 - 7 Палац-фортеця, 1500 р.
 - 8 Мавзолей Шер Хана, 1540 р.
 - 9 Храм Мінакші, XVI ст.
 - 10 Палац Гугун, 1625 р.
 - 11 Храм Путозунчен, XVIII ст.
 - 12 Літній палац, XVIII ст.
 - 13 Брама Небесного Спокою, XVII ст.
 - 14 Храм Конфуція, XVI ст.
 - 15 Могили Дунлін, XVII ст.
 - 16 Брама Пагілоу, XVII ст.
 - 17 Павільйон, XVI ст.
 - 18 Храм Нсі-Хонганді, XVI ст.
 - 19 Замок Нідзьо, 1603 р.